

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Problemi prilikom parkiranja aviona
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	16.10.2020. godine, 11:47 LT, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Avion- TRC (Turnaround Coordinator)

<p>Opis događaja:</p>	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Aircraft during arrival on position almost run over TRC during FOD check. During the conversation captain was arrogant and unpleasant.</p> <p>Drugi podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>16.10.2020 god. po slijetanju aviona na aerodrom i izlaska sa staze od kontrole sa tornja smo dobili odobrenje da taxiramo kako smo i krenuli. Pri skretanju na poziciju za parkiranje sam primjetio da nema marsalera na njegovom mjestu što nije prvi put da se dogodilo. Nastavio sam prema poziciji koja mi je odobrena, dok iznenada nisam primjetio osobu koja sa desne strane brzim korakom tačno pod 90° dolazi tačno ispred aviona i leđima okrenut i usporeno odlazi ispred aviona, morao sam dodatno usporiti. Zaustavio sam se odmah i nakon toga produžio na tačnu poziciju po instrukcijama marsalera koji je došao na svoju poziciju. Poslije tog događaja sve je izgledalo normalno, prišao je obavili smo papirologiju utovorili avion. Zatražili od tornja start, dobili odobrenje. Maršaler je bio ispred nas kad smo bili u procesu startanja, kad sam mu pokazao da želim startati motor pokazao mi je palac dolje. Nakon nekog vremena pojavila se još jedna osoba bez zaštitne maske i zatražila od mene ID. Ja sam pitao s kim imam čast razgovarati i da mi pokaže svoj ID što je nevoljko i arogantno i učinio. Počeo je pričati da mu je njegov djelatnik rekao da sam ga skoro pregazio, ja sam rekao da se to nije moglo dogoditi i ispričao što se stvarno dogodilo. Prepirka je vodila nikuda bez određenog smisla i reda, obojica su se prepirala i ubjeđivali me u neistinu. Zatim je otišao ispred aviona da bi mi startali i otišli.</p>
<p>Opis postupaka učesnika u događaju:</p>	
<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci istrage:</p> <p>Analizom svih dostupnih činjenica, komisija je utvrdila sljedeće činjenično stanje:</p> <p>-Vođa vazduhoplova jeste dobio precizno i jasno odobrenje od strane Kontrolnog Tornja da se parkira na parking poziciju odmah po slijetanju i izlasku sa poletno-sletne staze ali se nije do kraja pridržavao mandatornog zahtjeva o obaveznom prisustvu i vođenju vazduhoplova na parking poziciju od strane parkera signaliste, koji očigledno u tom momentu nije bio prisutan.</p>
---	--

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>-Prvi Oficir je propustio napomenuti Vođu vazduhoplova o zahtjevu za obaveznom prisustvom i vođenjem vazduhoplova na parking poziciju od strane parkera signaliste, koji očigledno u tom momentu nije bio prisutan ,a što su obojica mogli utvrditi.</p> <p>-Iako komisija nije tražila na uvid lokalne procedure Službe za P/O vazduhoplova, robe i pošte aerodroma, podrazumijeva se da su procedure provođenja provjere FOD-a, kao i vrijeme pozicioniranja aerodromskog osoblja, uključujući i parkera signalistu prije slijetanja i dolaska vazduhoplova na predviđenu parking poziciju ADEKVATNO PROPISANE ali je očito da se osoblje Službe za P/O vazduhoplova, robe i pošte aerodroma nije istih pridržavalo, inače bi bila na svojim mjestima i događaj se ne bi ni desio.</p> <p>-Iako komisija nije tražila na uvid lokalne procedure Integriranog Sistema Upravljanja aerodroma, podrazumijeva se da su procedure prijavljivanja događaja, te zahtjevi i uloge onih koji prijavljuju događaje jasno definisane, kao i način i momenti kada se događaji moraju prijaviti neposrednom rukovodiocu i drugoj strani/učesniku u događaju. Nije jasno zašto je osoba koja je prijavila događaj čekala da se obavi kompletna procedura zemaljskog P/O vazduhoplova, robe i pošte, kompletiranje dokumentacije, zatvaranje vrata vazduhoplova, dobijanja odobrenja i pripreme za start motora vazduhoplova. Da li je kasnila osoba koja je direktni učesnik događaja ili njegov neposredni rukovodilac ostaje na osoblju Integriranog Sistema Upravljanja aerodroma da provjere i utvrde.</p>
---	---

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Očit je drastičan poražavajući uticaj COVID-19 na aerodrome i osoblje, koji se ogleda prevashodno kroz drakonsko smanjenje broja operacija, konstatnog publikovanja različitih objava, kao i svakodnevnih izmjena u pravilima, ograničenjima i naredbama za prevenciju zaraze. To sigurno utiče i na mobilnost i entuzijazam zaposlenih u obavljanju njihovih svakodnevnih obaveza na način koji bi osigurao najviši mogući nivo sigurnosti vazdušne plovidbe. Može se pretpostaviti da COVID-19 takođe utiče i na lične prihode i primanja zaposlenih, ali to nije uzimano u razmatranje tokom provedbe istrage.</p> <p>Oba člana letачke posade na predmetnom letu su izjavili, da se tokom dosadašnjih letачkih operacija znalo ponekad desiti da nema niti parkera signaliste a niti ostalog aerodromskog osoblja na predviđenoj parking poziciji, da se aerodromsko osoblje, postavljajući podmetače i čunjeve često znaju nepropisno kretati i postavljati naspram elisa vazduhoplova koje se još okreću, ali nikada niko nije prijavio takav događaj, već se sve rješavalo na „lokalnom“ nivou, direktnom komunikacijom između članova letачkih posada i aerodromskog osoblja, što nije u skladu sa politikom sigurnosti, niti propisanim procedurama predmetne avio-kompanije.</p> <p>Analizom prethodno navedenih potencijalnih uzroka događaja, komisija je identifikovala sljedeće potencijalne opasnosti:</p> <p>-Moguća kolizija vazduhoplov – aerodromsko osoblje, vazduhoplov – vazduhoplov i vazduhoplov – aerodromska oprema, što može dovesti do smrti, teže ozljede i nastanka velike štete na vazduhoplovu(ima) i aerodromskoj opremi.</p>
---	---

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Korjenski uzroci događaja:</p> <p>-Pogrešno tumačenje ili propust u tumačenju i implementaciji aerodromskih propisa u vezi sa vođenjem i parkiranjem vazduhoplova.</p> <p>-Pogrešna implementacija procedure provjere FOD-a, procedure pozicioniranja aerodromskog osoblja na parking poziciju na vrijeme, kao i procedure P/O vazduhoplova od strane aerodromskog osoblja aerodroma.</p> <p>-Propust u obavljanju nadzora kvaliteta i inspekcija elemenata sigurnosti vazdušne plovidbe koji su u vezi sa zemaljskim operacijama od strane Rukovodioca Sigurnosti Vazdušne Plovidbe i Rukovodioca Nadzora Usklađenosti avio-kompanije, tokom kojih bi se ovakvi nedostaci mogli utvrditi i spriječiti.</p> <p>-Propust u pravovremenom prijavljivanju događaja koji su od značaja za sigurnost vazdušne plovidbe kako bi se preduzele aktivnosti na sprečavanju ponavljanja istih, a što bi se proaktivno odrazilo i na ovaj događaj.</p> <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.</p>
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	3C prema ICAO matrici U ovom događaju je došlo do značajnog smanjenja bezbjednosnih margina. Što se frekvencije dešavanja tiče, nije mnogo vjerovatno da će se desiti ali postoji mogućnost.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Da bi spriječila ponavljanje i djelovala preventivno na eventualnu pojavu sličnih događaja, predmetna avio-kompanija je izdala Sigurnosni Informacijski Bilten letačkom osoblju i dispečerima, sa posebnim osvrtom na adekvatnu i pravilnu implementaciju propisanih procedura iz domena letačkih i zemaljskih operacija na koje se predmetni događaj odnosi, te na potrebu kontinuiranog prijavljivanja svih događaja ili aktivnosti koje nisu u skladu sa propisanim procedurama.
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Marinko Šimunović,